

ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

นางสาวสุภาพร แสงอ่วม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EMOTIONAL INTELLIGENCE OF THE DENTAL STUDENTS OF
NARESUAN UNIVERSITY

Miss Supaporn Sangouam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

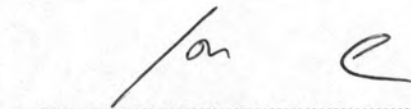
490465

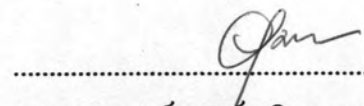
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
โดย นางสาวสุภาพร แสงอ่วม
สาขาวิชา สุขภาพจิต
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะแพทยศาสตร์
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์เดชา ลลิตอนันต์พงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์รัชชนะ นิ่มนวล)

สุภาพร แสงอ่วม : ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร (EMOTIONAL INTELLIGENCE OF THE DENTAL STUDENTS OF
NARESUAN UNIVERSITY) อ. ที่ปรึกษา : ศ.พญ. อูมาพร ตรังคสมบัติ , 83 หน้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-6 มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา
2549 และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต จำนวน 302 คน เครื่องมือ
ที่ใช้คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ครอบคลุม และสังคม ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับย่อ
(TMHI-15) และ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
เชิงพรรณนา, independence t - test , one-way ANOVA, Pearson Correlation และ multiple linear
regression ตามความเหมาะสม

ผลการศึกษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ภาพรวมและรายด้านของนิสิต
ทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1-6 อยู่ในช่วงคะแนนปกติของประชาชนไทย นิสิตชั้นพรีคลินิกมีค่าเฉลี่ยคะแนน
ฉลาดทางอารมณ์ภาพรวมสูงกว่านิสิตชั้นคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา การอ่านหนังสือและปลูกต้นไม้เป็นงานอดิเรก
การทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์กับเพื่อนและภาวะสุขภาพจิตของนิสิต ผลการศึกษานี้
สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
นิสิตในด้านนี้ต่อไป

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2549.....

4874809530 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD : EMOTIONAL INTELLIGENCE / DENTAL STUDENTS

SUPAPORN SANGOUAM : EMOTIONAL INTELLIGENCE OF THE DENTAL STUDENTS OF NARESUAN UNIVERSITY. THESIS ADVISOR : PROF.UMAPORN TRANGKASOMBAT, M.D. 83 pp.

The purpose of this cross-sectional descriptive study was to explore the levels of the emotional intelligence and its associated factors. The sample included 302 dental students at Naresuan University in 2006 academic year. The instruments used in this study were questionnaires on demographic information , family information and social information, Thai Mental Health Indicator (TMHI-15) and Thai Emotional Intelligence Screening Test . The data were analyzed using descriptive statistics, independence t – test , one-way ANOVA , Pearson Correlation and multiple linear regression as appropriate.

The results revealed that the mean total scores of emotional intelligence and the mean scale scores were within the normal range for Thai population. The emotional intelligence scores of the preclinical students were significantly higher than the clinical students (p < 0.05). Factors associated with emotional intelligence were the academic year , having reading and gardening as hobbies, participating in university activities, peer relationship and mental health status. The findings can be applied for the promotion of emotional intelligence and extracurricular activities for dental students.

Department.....Psychiatry..... Student's signature.....
Field of study.... Mental Health..... Advisor's signature.....
Academic year...2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ และให้ความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคมสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ตลอดจนให้กำลังใจและความเมตตาหาที่เปรียบไม่ได้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์นายแพทย์เดชา ลลิตอนันต์พงศ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ชัยชนะ นิ่มนวล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนเรศวร และอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ และขอบคุณนิติคณะทันตแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-6 มหาวิทยาลัยธนเรศวร ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ และบุคคลในครอบครัวที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีมาตลอด ขอขอบคุณเพื่อนๆและเจ้าหน้าที่ในสาขาสุขภาพจิตทุกท่าน สำหรับความช่วยเหลือ กำลังใจ และมิตรภาพที่ดีเสมอมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉุ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐาน.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์.....	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
รูปแบบการวิจัย.....	23
ลักษณะประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	26
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	68
รายการอ้างอิง.....	69
ภาคผนวก.....	72
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	83

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... 30-32
ตารางที่ 2	แสดงการทำงานอดิเรกของกลุ่มตัวอย่าง..... 32
ตารางที่ 3	แสดงข้อมูลด้านครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง..... 33-35
ตารางที่ 4	แสดงข้อมูลส่วนสังคมของกลุ่มตัวอย่าง..... 36
ตารางที่ 5	แสดงภาวะสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่าง..... 37
ตารางที่ 6	แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างเทียบกับ คะแนนปกติที่กรมสุขภาพจิตกำหนด..... 39
ตารางที่ 7	แสดงคะแนนต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง..... 40
ตารางที่ 8	แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตชั้นพรีคลินิกและ ชั้นคลินิก และค่าSig จากการวิเคราะห์ด้วยIndependent t-test 41
ตารางที่ 9	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Independent t-test..... 42-44
ตารางที่ 10	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA..... 45-49
ตารางที่ 11	แสดงการเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison)..... 50-52
ตารางที่ 12	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Pearson correlation..... 53
ตารางที่ 13	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Multiple linear regression ใน Model แรก..... 54
ตารางที่ 14	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Multiple linear regression ใน Model สุดท้าย..... 55

สารบัญภาพ

หน้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
กราฟฮิสโทแกรมแสดงการกระจายของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	38